

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ВІННИЧЧИНИ

ANALYSIS OF CURRENT STATE OF AGROINDUSTRIAL COMPLEX VINNICHCHINA

У статті досліджено роль агропромислового комплексу як основи розвитку економіки сільських територій Вінниччини в сучасних умовах та його конкурентоспроможності на ринку. Проаналізовано індекс виробництва сільськогосподарської продукції за поточний рік. Визначено роль аграрної сфери в економіці для сталого розвитку Вінниччини. Проаналізовано зовнішньоекономічну діяльність підприємств АПК за січень-серпень 2018 року. Обґрунтовано частку харчової та переробної галузі Вінницької області у структурі інших видів промисловості. Запропоновано механізм розвитку агропромислового сектору як основи економіки сільських територій, реалізація якого ґрунтується на інтеграційному, інвестиційному та інноваційному напрямках.

На основі дослідження зроблено висновки, що Вінниччина потенційно може бути одним із провідних регіонів із залучення іноземних інвестицій. Цьому сприяє її величезний внутрішній ринок, порівняно кваліфікована і водночас дешева робоча сила, значний науково-технічний потенціал, великі природні ресурси та наявність інфраструктури, хоч і не надто розвиненої.

Ключові слова: сільське господарство, аналіз, сталий розвиток, агропромисловий комплекс, конкурентоспроможність, економічна діяльність.

В статье исследована роль агропромышленного комплекса как основы экономики

сельских территорий Винницкой области в современных условиях и его конкурентоспособности на рынке. Проанализирован индекс производства сельскохозяйственной продукции за текущий год. Определена роль аграрной сферы в экономике для устойчивого развития Винницкой области. Проанализирована внешнеэкономическая деятельность предприятий АПК за январь-август 2018 года. Обоснована доля пищевой и перерабатывающей отрасли Винницкой области в структуре других видов промышленности. Предложен механизм развития агропромышленного сектора как основы экономики сельских территорий, реализация которого основывается на интеграционном, инвестиционном и инновационном направлениях. На основании исследования сделаны выводы, что Винниччина потенциально может быть одним из ведущих регионов по привлечению иностранных инвестиций. Этому способствует ее огромный внутренний рынок, сравнительно квалифицированная и одновременно дешевая рабочая сила, значительный научно-технический потенциал, большие природные ресурсы и наличие инфраструктуры, хотя и не слишком развитой.

Ключевые слова: сельское хозяйство, анализ, устойчивое развитие, агропромышленный комплекс, конкурентоспособность, экономическая деятельность.

УДК 332.021.8:63

Вольська Л.Л.

асистент кафедри аналізу та статистики
Вінницький національний аграрний
університет

The article analyzes the role of the agro-industrial complex as the basis for the development of the economy of rural areas of Vinnytsia in the modern conditions and its competitiveness in the market. The index of agricultural production for the current year has been analyzed. The role of the agrarian sphere in the economy for sustainable development of Vinnytsia region is determined. The foreign-economic activity of agroindustrial enterprises for January-August 2018 is analyzed. The share of the food and processing industry of Vinnytsia region in the structure of other types of industry is substantiated. The mechanism of development of the agroindustrial sector as the basis of the economy of rural territories, implementation of which is based on the integration, investment and innovation directions is proposed. Based on the analysis of the current state of the agricultural sector of Vinnytsia region, it can be concluded that the agricultural sector is quite stable and has a positive tendency to increase production volumes. The food and processing industry accounts for more than 60% of the volume compared to other types of industries, including agriculture. As figures show, effective development of the agricultural sector as the basis of the economy of rural areas in conditions of European integration is possible only with active actions of the state, regional and local authorities, which should be directed to the following directions of development of agro-industrial production: intensification of inter-regional integration interaction in the agro-industrial sphere; attraction of investments for renewal and increase of production potential of agroindustrial complex of Vinnitsa region; establishment of cooperation of research structures for the purpose of development of innovative processes in the spheres of agroindustrial complex. It is concluded that Vinnytsia region may potentially be one of the leading regions in attracting foreign investment. This is facilitated by its huge domestic market, relatively skilled and at the same time cheap labor, significant scientific and technical potential, large natural resources and the availability of infrastructure, although not too developed.

Key words: agriculture, analysis, sustainable development, agro-industrial complex, competitiveness, economic activity.

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс Вінниччини нині є лідером серед інших областей України з виробництва сільськогосподарської продукції. Незважаючи на наявність державної підтримки аграрних товаровиробників, ефективність сільськогосподарського виробництва потребує зміщення пріоритетів державного регулювання на користь створення самодостатнього конкурентоспроможного інноваційного АПК.

Доступ України до європейських ринків товарів та послуг є викликом для підприємств агропромислового комплексу Вінницької області. Вони

повинні досить швидко адаптуватися до нових умов економічної діяльності.

Для таких підприємств змінюються не лише правила ведення бізнесу, але і саме ринкове середовище.

З'являється необхідність забезпечення ефективної діяльності в умовах глобального ринку. Економічна діяльність у сільському господарстві пов'язана зі значною конкуренцією, суттєвою динамікою ринкових змін та інтенсивною модифікацією ринків товарів і послуг. Ефективне ведення агропромислових та сталий розвиток в умовах зростаю-

чої конкуренції на світовому ринку можливе лише за переходу на інноваційний шлях розвитку. Саме завдяки інноваціям у Вінницькій області є тенденція до динамічних темпів економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналізу сучасного стану, проблем та перспектив розвитку сільського господарства присвятили свої праці дослідники: А.Д. Радченко, М.Й. Хорунжий, Л.Ю. Мельник, П.Т. Саблук, Т.О. Мулик, Б.Й. Пасхавер, Л.В. Молдован, В.В. Юрчишин та ін. Однак значна кількість питань вимагає додаткових наукових досліджень та є актуальними сьогодні.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз сучасного стану розвитку агропромислового комплексу Вінницької області та його конкурентоспроможності на ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Посилення інтеграційних процесів до європейського економічного простору задає прогресивні зміни в агропромисловому комплексі Вінниччини, адже ця галузь розглядається як пріоритетний сектор економіки та чинник майбутнього економічного зростання нашої держави.

Роль цього агропромислового комплексу є значущою в нових євроінтеграційних умовах не лише для національної економіки, а й для економіки сільських територій Вінниччини та України загалом. Але суперечливість впливу євроінтеграції на розвиток аграрного сектору обумовлює такий же суперечливий вплив на соціально-економічний розвиток сільських територій, оскільки вона передбачає невизначеність зовнішніх умов для їхнього функціонування та посилення міжрегіональної конкуренції. Все це вимагає по-новому оцінити та проаналізувати в теоретичному аспекті особливості функціонування АПК як основи розвитку економіки сільських територій у сучасних умовах.

Агропромисловий комплекс – важлива складова частина народного господарства. Завдання АПК – забезпечити населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною. Це можливо за умови ефективної роботи всіх ланок, що входять до складу АПК. Агропромисловий комплекс України – це складна система, яка об'єднує всі галузі народного господарства, що беруть участь у виробництві сільськогосподарської продукції і доведенні її до споживача [2].

Сільське господарство – одна з основних галузей матеріального виробництва, що забезпечує населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною. На її частку припадає близько 16% вартості всієї продукції матеріального виробництва. Сільське господарство – це найбільша ланка комплексу, що дістав назву агропромислового. До агропромислового комплексу (АПК), крім підприємств сільського господарства, входять ще дві ланки: підприємства заготівлі, зберігання, транспортування, переробки (харчова промисловість)

і підприємства та організації, що забезпечують інші ланки АПК машинами, добривами, засобами захисту рослин, а також науковими розробками і кадрами [2].

Вінницька область має великий потенціал для потужного розвитку агропромислового комплексу, сюди належить: вигідне географічне розташування, стан довкілля, наявність земельних, виробничих, трудових ресурсів. Завдяки наявному потенціалу та вдалому поєднанню усіх видів ресурсного забезпечення регіон розглядається як привабливий об'єкт для залучення інвестицій, що є основою для ефективного розвитку агропромислового комплексу та сільського господарства зокрема.

За інформацією Головного управління статистики у Вінницькій області, за січень-вересень 2017 року капітальні інвестиції в сільське, лісове та рибне господарство Вінницької області становили 3145,5 млн. грн., у тому числі в сільське господарство – 3112,6 млн. грн. [6].

Нині Вінницька область займає лідируючі позиції серед регіонів України за темпами сільськогосподарського виробництва, а саме:

- за обсягами виробництва валової продукції сільського господарства;
- за обсягами виробництва (реалізації) м'яса;
- за чисельністю поголів'я ВРХ (у т. ч. корів) та птиці;
- за обсягами виробництва молока;
- за обсягами виробництва валової продукції сільського господарства на 1 особу [6].

Вартий уваги і той факт, що Вінниччина займає 1 місце серед регіонів України за обсягами валової продукції сільськогосподарської сфери. Зокрема, за обсягами виробництва молока, кількістю поголів'я великої рогатої худоби та птиці. За показниками виробництва сільськогосподарської продукції в розрахунку на 1 особу Вінницька область посідає 2 місце в загальнодержавному рейтингу, що також свідчить про високий рівень сільськогосподарського виробництва. Окрім того, за I півріччя 2017 року за всіма категоріями господарств обсяги виробництва молока становлять 409 тис. тон., виробництва м'яса – 217,3 тис. тон., виробництва яєць – 504 млн. штук. Вагомі напрацювання є і в сфері інвестиційних проектів. Так, у поточному році в області реалізовується 68 інвестиційних проектів на загальну суму 15,2 млрд. грн. Обсяги зовнішньоторговельного обороту Вінниччини за I 2017 року півріччя становлять 335 млн. дол. США. У загальній структурі за обсягами експорту показники області становлять 83,7%. Таким чином, вартість експортованої за кордон продукції АПК становить 319 млн. дол. США. Відповідно, вартість імпортованої продукції становить 13,7 млн. дол. США, що свідчить про перевищення показників експорту над показниками імпорту у 23 рази [6].

Інформаційною базою для розрахунку продукції сільського господарства у порівнянних цінах за окремими категоріями аграрних товаровиробників є дані таких державних статистичних спостережень та розрахунків:

- 1) ф. № 29-сг (річна) «Підсумки збору врожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду станом на 1 грудня»;
- 2) ф. № 24 (річна) «Стан тваринництва за рік»;
- 3) ф. № 21-заг (річна) «Реалізація сільськогосподарської продукції за рік»;
- 4) ф. № 16-сг (річна) «Баланс сільськогосподарської продукції за рік»;
- 5) ф. № 4-сг (річна) «Посівні площі сільськогосподарських культур під урожай за рік»;
- 6) розрахунки обсягів виробництва в господарствах населення, які здійснюються відповідно до затверджених методик;
- 7) інструментарій проведення розрахунків основних показників обсягів виробництва продукції тваринництва у господарствах усіх категорій;
- 8) адміністративні дані.

Для спостереження за динамікою змін в обсягах виробництва продукції сільського господарства у часі застосовують розрахунок індексу обсягу сільськогосподарського виробництва, який відображає відносний рівень загальних фізичних обсягів сільськогосподарської продукції,

вироблених за будь-які періоди часу, обрані для порівняння (рис. 1).

Як видно на рис. 1, індекс виробництва продукції у 2018 році збільшився, що свідчить про позитивну динаміку діяльності сільськогосподарських підприємств. Треба зазначити, що на будь-якому етапі побудови індексу загального обсягу сільськогосподарського виробництва можна отримати індекси за його складниками: індекси обсягів виробництва за окремими видами діяльності сільського господарства, групами виробників, групами продукції (рис. 2; 3).

Отже, згідно з рисунком 2 індекс виробництва молока у 2018 році знизився на 11,2 пункти порівняно з відповідним періодом 2017 року.

Чисельність поголів'я птиці – 31,7 млн. гол., що на 3,9% більше від аналогічного періоду 2017 року порівняно з 2018 роком.

Важливим елементом розвитку агропромислового комплексу Вінниччини є зовнішньоекономічна діяльність, яка є частиною господарської діяльності всіх учасників ринкових відносин.

Ефективна зовнішньоекономічна діяльність сприятиме відтворенню експортного потенціалу країни, підвищенню конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на світових ринках, формуванню раціональної структури експорту й імпорту, залученню іноземних інвестицій на вза-

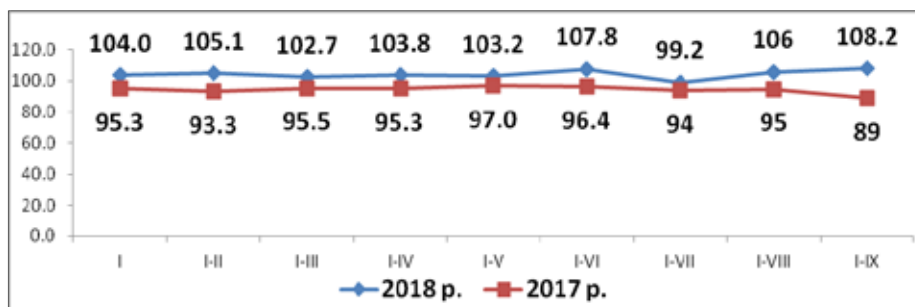

Рис. 1. Індекс виробництва сільськогосподарської продукції за січень-вересень 2018 року

Джерело: сформовано автором на основі [6]

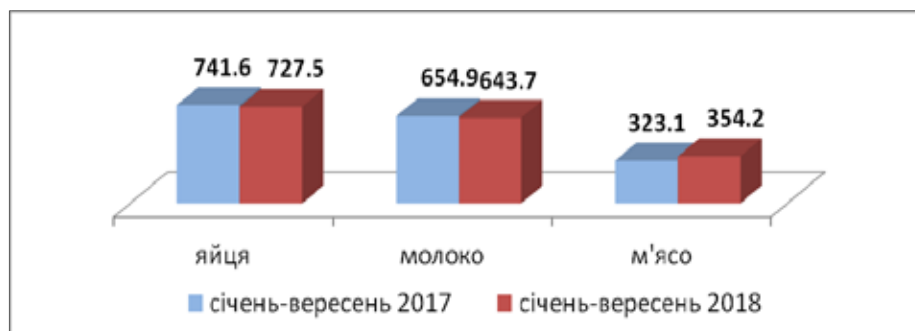

Рис. 2. Виробництво продукції тваринництва за січень-вересень 2017 та 2018 року

Джерело: сформовано автором на основі [6]

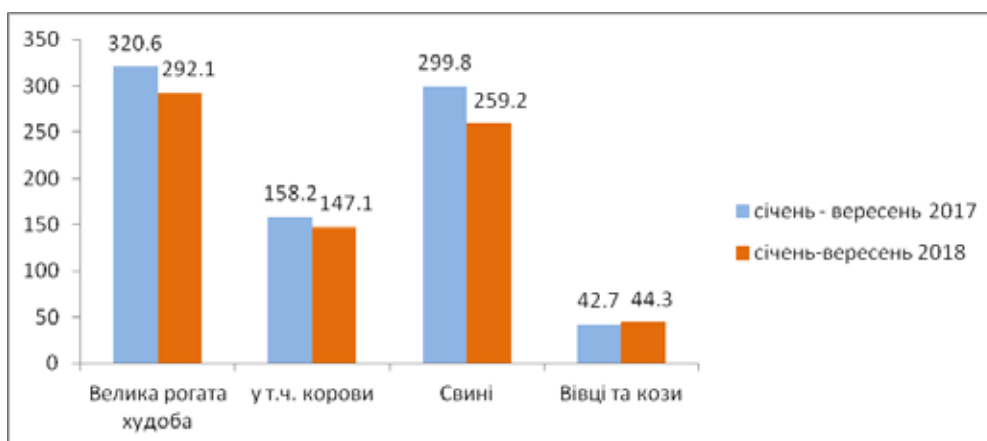

Рис. 3. Чисельність поголів'я за січень-вересень 2017 та 2018 року

Джерело: сформовано автором на основі [6]

емовигідних умовах, забезпеченню економічної безпеки всієї країни (рис. 4).

Особливої уваги під час проведення зовнішньоекономічної діяльності аграрними підприємствами вимагає якість виготовленої продукції та ефективність її виробництва. На наш погляд, прагнучи підвищити показники конкурентоспроможності, аграрним підприємствам необхідно приділити особливу увагу якості своєї продукції та ефективності її виробництва. Відповідність вітчизняних стандартів на продукцію аграрних підприємств вимогам стандартів Європейського Співтовариства нині є одним із можливих шляхів підвищення конкурентоздатності вітчизняного аграрного підприємства.

Помітно впливає на розвиток зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств втручання держави у виробництво і торгівлю продукцією. Одним із першочергових завдань держави є формування ефективного механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в агропромисловому комплексі.

Як видно з рисунку 4, найбільшу питому вагу у частці продукції становлять жири та олії тваринного або рослинного походження. Це і не дивно, адже Вінницька область спеціалізується по вирощуванні ріпаку, сої, соняшнику.

Нині високий попит на соняшник з боку переробних підприємств та на олію на міжнародному ринку стимулює ріст цін на сировину.

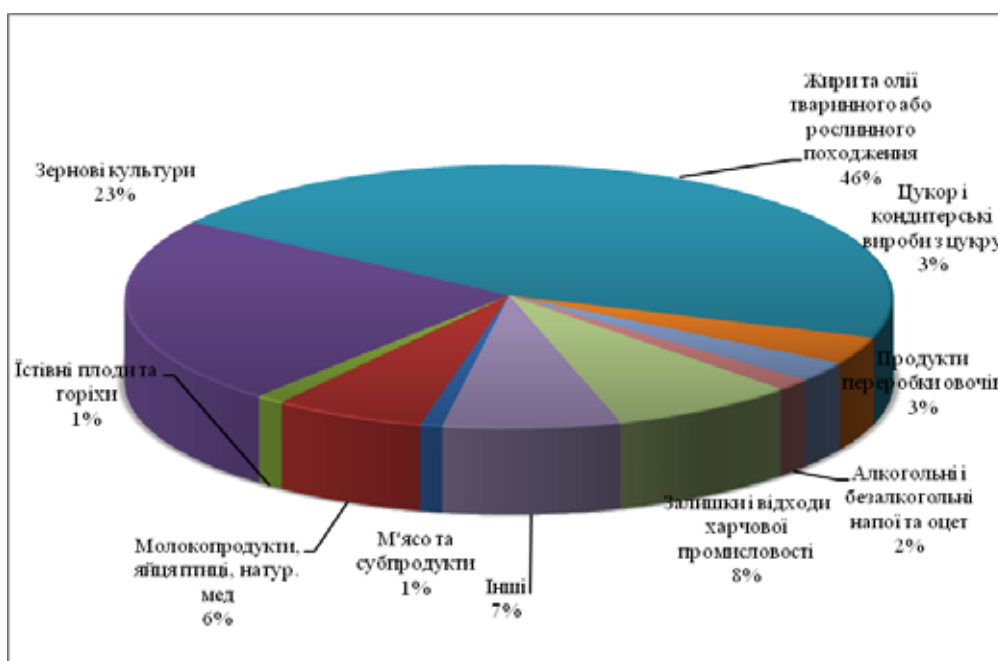

Рис. 4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств АПК за січень-серпень 2018 року

Джерело: сформовано автором на основі [6]

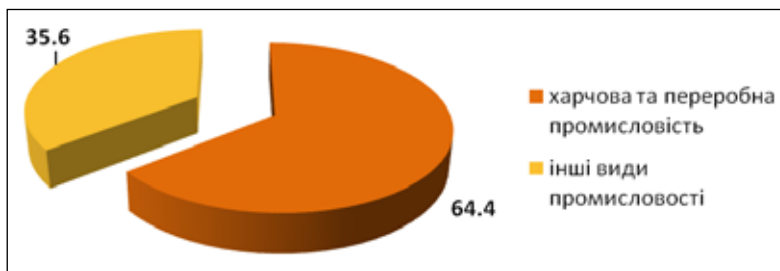

Рис. 5. Харчова та переробна промисловість Вінницької області в 2018 році

Джерело: сформовано автором на основі [6]

Посівні площі під сою за останні 5 років подвоїлися, що пов'язане із високим рівнем рентабельності виробництва та попитом як на внутрішньому ринку з боку тваринницького комплексу, так і на зовнішньому. Собівартість виробництва сої є близькою до собівартості виробництва ріпаку, однак рівень рентабельності є вищим та ринки збуту більш розширені.

Виробництво ріпаку в Україні коливається з року в рік, що пов'язано з рівнем рентабельності та собівартістю виробництва.

Як відомо, вирощування ріпаку в Україні нині орієнтоване на ринок ЄС, він експортується в перші місяці після збирання.

Харчова промисловість посідає важливе місце в промисловому комплексі Вінниччини. Вона забезпечує населення харчовими продуктами, значну частину працездатного населення – робочими місцями, робить суттєвий внесок у бюджет, сприяє надходженню іноземних інвестицій.

Харчова промисловість потребує застосування дієвих заходів з боку держави і самих підприємств, які сприятимуть збереженню продовольчої незалежності, позицій на внутрішньому ринку та використанню нових технологій.

Харчова промисловість тісно пов'язана із сільським господарством. У сучасний період ефективного функціонування та інтенсивний розвиток харчової промисловості можливі за таких умов, як: існування системи стабільного забезпечення продовольчою сировиною як визначального чинника розвитку підприємств; наявність сучасної матеріально-технічної бази підприємств; відносно зростання платоспроможного попиту споживачів, тобто поєднання фізичної доступності продуктів харчування з економічною; випуск конкурентоспроможних продуктів харчування, що враховують потреби вітчизняного та зарубіжних продовольчих ринків [9].

Розглянемо детальніше, яку частку займає харчова та переробна промисловість порівняно з іншими видами промисловості (рис. 5).

Як видно з рисунку, збільшено обсяги виробництва м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 12,7%, виробів ковбасних – на 26,7%,

соків яблучних – на 12,7%, овочів консервованих – на 32,1%, джемів та желе фруктових – на 18,5%, цукру – в 4,6 рази, маргарину – на 4%, молока та вершків згущених – на 1,2%, сирів тертих, не плавлених – на 20,8%, тістечок – на 2%, води не підсолодженої – на 18,3%, води з додаванням цукру – на 5%.

Висновки з проведеного дослідження. Виходячи з проведеного аналізу сучасного стану агропромислового комплексу Вінниччини, можна дійти висновків, що галузь сільського господарства є досить стабільною і має позитивну тенденцію до збільшення обсягів виробництва.

Вінниччина потенційно може бути одним із провідних регіонів із залучення іноземних інвестицій. Цьому сприяє її величезний внутрішній ринок, порівняно кваліфікована і водночас дешева робоча сила, значний науково-технічний потенціал, великі природні ресурси та наявність інфраструктури, хоч і не надто розвиненої. Аналіз отриманих результатів свідчить про покращення інвестиційного клімату в регіоні для іноземних інвесторів. Але є необхідність підвищення інвестиційної привабливості Вінниччини за допомогою проведення державної політики у сфері регулювання інвестиційної діяльності.

Харчова та переробна промисловість становлять понад 60% обсягу порівняно з іншими видами промисловості, включаючи сільське господарство. Як показують цифри, ефективний розвиток АПК як основи економіки сільських територій в умовах євроінтеграції можливий лише за активних дій державної, регіональної та місцевої влади, які необхідно спрямувати на такі напрями розвитку агропромислового виробництва, як: активізація міжрегіональної інтеграційної взаємодії в агропромисловій сфері; залучення інвестицій для поновлення і нарощування виробничого потенціалу АПК Вінниччини; налагодження співпраці дослідницьких структур із метою розвитку інноваційних процесів у галузях АПК.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про інвестиційну діяльність : закон України від 18.09.1991 № 1560–XII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646.
2. Бабенко А.Г. Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/knp (дата звернення: 11.02.2019 р.).
3. Біляк Н. Аналіз інвестиційної активності в сільському господарстві Львівської області. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/vldau/APK/2012_19_1/files/12binlra.pdf (дата звернення: 16.02.2019 р.).
4. Головне управління статистики у Вінницькій області. URL: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 04.02.2019 р.).

5. Кісіль М.І. Стратегічні напрями інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_4/18-4-32.pdf (дата звернення: 08.02.2019 р.).

6. Офіційний сайт Вінницької обласної державної адміністрації. URL: <http://www.vin.gov.ua> (дата звернення: 21.01.2019 р.).

7. Офіційний сайт інвестиційного порталу Вінниччини. URL: <http://www.vininvest.com.ua> (дата звернення: 17.01.2019 р.).

8. Назарова Л.В. Розвиток інвестиційних процесів в АПК України: стан, проблеми, перспективи. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2011. № 1. С. 71–75.

9. Саблук П. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України. *Економіка України*. 2008. № 12. С. 4–1.

10. Якимчук Т.В. Стан і перспективи розвитку підприємств харчової промисловості України. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 4. С. 162–168.

REFERENCES:

1. *Pro investytsiynu diialnist : zakon Ukrainy vid 18.09.1991 № 1560-XII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. (1991). [On Investment Activity: Law of Ukraine dated 18.09.1991 No. 1560-XII // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine]. № 47. Pp. 646. (in Ukrainian)

2. Babenko A.H. (2019) *Investytsiina diialnist silskohospodarskykh pidpriemstv*. [Investment activity of agricultural enterprises]. Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/knp/ (accessed 11 February 2019).

3. Biliak N. (2012) *Analiz investytsiinoi aktyvnosti v silskomu hospodarstvi Lvivskoi oblasti*. [Analysis of investment activity in agriculture in Lviv region]. Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/vldau/APK/2012_19_1/files/12binra.pdf (accessed 16 February 2019).

4. *Holovne upravlinnia statystyky u Vinnytskii oblasti*. (2017) [The Main Department of Statistics in Vinnytsia Oblast]. Available at: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua> (accessed 4 February 2019).

5. Kasil M.I. (2012) *Stratehichni napriamy investytsiinoho zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva*. [Strategic directions of investment support for agricultural development]. Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_4/18-4-32.pdf (accessed 8 February 2019).

6. *Ofitsiynyi sait Vinnytskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii*. [Official site of Vinnytsia Regional State Administration]. Available at: <http://www.vin.gov.ua> (accessed 21 January 2019).

7. *Ofitsiynyi sait investytsiinoho portalu Vinnychchyny*. [Official site of the investment portal of Vinnytsia]. Available at: <http://www.vininvest.com.ua> (accessed 17 January 2019).

8. Nazarova L.V. (2011) *Rozvytok investytsiinykh protsesiv v APK Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy*. [Development of investment processes in the agroindustrial complex of Ukraine: state, problems, perspectives]. *Naukovyi visnyk: Finansy, banky, investytsii*. [Scientific Herald: Finance, Banks, Investments] № 1. Pp. 71–75. (in Ukrainian)

9. Sabluk P. (2008) *Stan i perspektyvy rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy*. [Status and prospects of development of agroindustrial complex of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*. [Ukraine economy]. № 12. Pp. 4–1. (in Ukrainian)

10. Yakymchuk T.V. (2010) *Stan i perspektyvy rozvytku pidpriemstv kharchovoi promyslovosti Ukrainy*. [Status and prospects of development of enterprises of the food industry of Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*. [Actual problems of the economy] № 4. Pp. 162–168. (in Ukrainian)

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF THE VINNYTSYA AGRICULTURAL COMPLEX

The purpose of the article. Strengthening of integration processes in the European economic space poses progressive changes in the agro-industrial complex of Vinnytsya, because this branch is considered as a priority sector of the economy and a factor in the future economic growth of our country.

The role of this agro-industrial complex is significant in the new European integration conditions not only for the national economy, but also for the economy of the rural areas of Vinnytsia and Ukraine as a whole. But the contradictory nature of the impact of European integration on the development of the agrarian sector causes the same contradictory situation on the socio-economic development of rural areas, as it involves uncertainty of external conditions for their functioning and strengthening of interregional competition. All this requires a newer assessment and analysis of the theoretical aspects of the functioning of the agroindustrial complex, as the basis for the development of the rural economy in modern conditions.

Methodology. The agro-industrial complex is an important part of the national economy. The purpose of the agroindustrial complex is to provide the population with food, and the industry is a raw material. This is possible provided that all the components of the agroindustrial complex are working effectively.

The agro-industrial complex of Ukraine is a complex system, which unites all sectors of the national economy involved in the production of agricultural products and bringing them to the consumer.

Vinnitsa region has great potential for the powerful development of the agro-industrial complex, including: favorable geographic location, the state of the environment, the availability of land, production, labor resources. Due to the existing potential and the successful combination of all kinds of resource supplies, the region is seen as an attractive investment attraction facility, which is the basis for the effective development of the agro-industrial complex and agriculture, in particular.

Results. It was determined that an important element of the development of the Vinnytsya agricultural sector is external economic activity, which is part of the economic activity of all participants in market relations.

It is proved that effective foreign economic activity will contribute to restoration of export potential of the country, increase of competitiveness of agricultural products on world markets, formation of rational structure of export and import, attraction of foreign investments on mutually beneficial conditions, ensuring economic safety of the whole country.

Practical implications. It is researched that in an effort to increase the competitiveness indicators, agrarian enterprises should pay special attention to the quality of their products and the efficiency of their production. The compliance of domestic standards for agricultural products to the requirements of the European Community standards is one of the possible ways to increase the competitiveness of a domestic agrarian enterprise.

Value/originality. Based on the analysis of the current state of the agricultural sector of Vinnytsya region, it can be concluded that the agricultural sector is quite stable and has a positive tendency to increase production volumes.

The food and processing industry accounts for more than 60% of the volume compared to other types of industries, including agriculture. As figures show, effective development of the agricultural sector as the basis of the economy of rural areas in conditions of European integration is possible only with active actions of the state, regional and local authorities, which should be directed to the following directions of development of agro-industrial production: intensification of interregional integration interaction in the agro-industrial sphere; attraction of investments for renewal and increase of production potential of agroindustrial complex of Vinnitsa region; establishment of cooperation of research structures for the purpose of development of innovative processes in the spheres of agroindustrial complex.